

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto X. - Štev. 16

Gorica - četrtek 17. aprila 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

Razorožitev in propaganda

Z nekaj tednov je v središču svetovne politike priprava vrhunske konference državnih poglavarjev nekaterih najmočnejših držav, ki naj najdejo pot do razorožitve, zlasti še do atomske razorožitve. Da gre predvsem za to slednje, je pričala Sovjetska zveza, ki je nenapovedano sklenila, da na svojo roko prekine z atomskimi poizkusi. O vrhunski konferenci in z njo v zvezi o atomski razorožitvi bodo še dolgo razpravljali, bodisi da se posreči njeno sklicanje bodisi da se ne posreči. Državni voditelji so pač zaskrbljeni pred odgovornostjo kake nove vojne, ki bi nujno postala atomska vojna. Saj vedo, da bi posledice atomske in vodikove vojne bile za vse človeštvo strahotne, morda tako kakor vesoljni potop. Vsi odgovorni ljudje se tega zavedajo. Zato tudi toliko govore o razorožitvi, o prenehanju z atomskimi poizkusi, o prepovedi izdelave atomskih in vodikovih bomb itd. Toda pri vsej tej razgibanosti se moramo vprašati, ali imajo vsi tisti, ki govorijo o razorožitvi, tudi resne in poštene namene. Ali jim je res na tem, da se razorožitev doseže, ali pa jim vse služi le kot propagandno sredstvo? Po tem, kar smo doživeli med drugo vojno, ko smo videli, kako so najsvetejša čustva ljudi, njih hrepenenje po miru in svobodi izrabili za razširitev in utrditve boljševiške diktature, morajo biti narodi opretni bolj kot kdaj koli. Videli smo sovjetske politike in generale, kako so cinično žrtvovali milijone Poljakov, Rusov, Jugoslovanov, Kitajcev, ne za svobodo, temveč zato, da so upeljali in utrdili svoj komunistični režim. Osvoboditev, narodnost, mir, socialna pravičnost so jim postale samo krilatice, da so z njimi slepili ljudske množice, ki so jih tudi res prevarali. Pa ne samo množice, posrečilo se jim je preslepti celo take resne politike, kot sta bila Churchill in Roosevelt. Po tolikih bridkih razočaranjih mora biti zapadni svet res silno oprezen pred sirenami, ki pojejo raz nekatere radijske antene in govorniške odre.

Vsled takih izkušenj ni nič čudnega, če je zapadni svet nezaupljiv do vseh predlogov, ki prihajajo iz Moskve v zvezi z vrhunsko konferenco in razorožitvijo. Saj se vsi zapadnjaki dobro zavedajo, da je cilj Sovjetske zveze slej ko prej zavojevanje sveta s pomočjo komunizma in njegovega zaveznika socializma. Sovjeti tega niti ne skrivajo in so že večkrat poudarili, da bo zmaga njihova. Kako, vemo vsi, ki poznamo sovjetsko politiko od leta 1917 dalje. Vemo namreč, da so Sovjetom vsa sredstva dobrodošla, da le služijo zmagi svetovne revolucije, pa naj bo to krvav upor, osvajalna ali osvobodilna vojna, mirovna propaganda, gospodarska pomoč ali gospodarski bojkot, in podobno. Pri tem delu so vedno našli pomagače. Pred drugo vojno so bili njih pomagači predvsem pristaši ljudskih front. Sedaj po drugi vojni pa so našli pomagače v mnogih mirovljubnih ljudeh, ki na zapadu prirejajo vsakovrstna protestna zborovanja, protestne pohode, zbirajo podpise, pišejo članke, pošiljajo protestne brožavke in podobno zaradi atomskega oboroževanja zapadnih držav. Kakor da bi nevarnost za svetovni mir izhajala iz zapadnih demokracij in ne iz svetovnega komunizma v zvezi z ruskim imperializmom! Odzveti zapadnemu svetu primerno oborožitev z atomskimi orožjem, bi pomenilo nevarno osištiti obrambo svobodnega sveta. Taka šibkost pa bi bila največja vaba Sovjetom za kako aventuro, kot jo je začel Hitler leta 1939 prav zaradi tega, ker je videl, da je bil zapadni svet nepriljubljen. V tem oziru je zelo značilno, kar piše Ana Frank v svojem Dnevniku. To 14-letno dekle je s samim svojim zdravim razumom prišlo veliko dlje kot marsikateri sedanji zapadni politik. Ob jezi Holandcev na Angleže, ker so toliko odlašali z izkrcanjem, piše: »Angležem se res ni treba opravičevati. Če jim lahko kaj očita, je le to, da so dremali v letih, ko se je Nemčija oboroževala. Toda ali niso

prav tako spale tudi druge države, predvsem pa tiste, ki mejijo na Nemčijo? Nojeva politika ne pripelje nikamor, to je spoznala Anglija, in prav zaradi nje morajo prenašati vsi zavezniki in Anglija ne v zadnji vrsti, tako hude žrtve.»

Zdi se, da Eisenhower in njegov minister Dulles ne marata ponoviti te nojeve politike izpred druge svetovne vojne, zato sta tako zelo previdna in trda ter zahtevata kontrolo nad razorožitvijo. Da bi jih le ne omajali drugi, ki jim je nojeva politika prirojena.

Seveda pa ne bo kljub temu nobena pametna politika zapirala poti do mirovne poravnave med Vzhodom in Zapadom, dokler so le kakšni izgledi, čeprav še tako majhni. Vedno je namreč treba upati, da bo tudi pri diktatorjih zmagala zdrava razsodnost in da bodo začeli res iskreno in brez zahrbtnih namenov iskati pot k miru in zato pot k razorožitvi.

Brezposelnost tudi v ZDA

Sedanje število brezposelnih v ZDA je najvišje v zadnjem desetletju. Znaša namreč 5 milijonov 198 tisoč oseb.

Odmevi programa KD

Program Krščanske demokracije, ki ga je v soboto razglasil njen tajnik Fanfani, je vzbudil obsežne odmeve. Njegovo končno besedilo so uradno sporočili in ga pojasnjevali v večjih mestih govorniki večinske stranke. Program se deli na šest temeljnih poglavij, v okviru katerih so nakazani stvarni ukrepi, ki jih bo treba izvesti v prihodnji zakonodajni dobi.

Prvo poglavje je posvečeno utrditvi svobode v pravnem redu, uveljavljenju ustavnih določil glede ureditve države (kar se tiče dežela, je Fanfani odkrito dejal, da prevzema KD obveznost za ustanovitev avtonomne dežele Furlanija-Juljska Benečija) in okrepitvi krajevnih uprav. V tem prvem delu programa je potrjena izrazita težnja po uveljavitvi krajevnih avtonomij v okviru državne enotnosti, da bi dosegli urejeno in gibčno obliko samoupravljanja.

Drugi del je v celoti posvečen vprašanju šole in pouka. Ta je vzbudil največje zanimanje zaradi obsežnih obveznosti in zaradi strnjene problematike. Očitno je, da bodo v prihodnji zakonodajni dobi uspešno izvajali večletni načrt za preosnovno šolstva in za pospeševanje izobrazbe od otroškega vrta do višjega pouka. Tudi strokovno šolstvo bo organizirano in vzporejeno po zahtevah sodobnega gospodarstva.

Pravno priznanje delovnih pogojev, izboljšanje socialnega skrbstva in varstvo delavcev so predmet tretjega poglavja, ki velja pospeševanju napredka delovnih slojev. Četrta točka se tiče gospodarske politike. Nastopi vlade naj jamčijo svobodo zasebne pobude in umestnost državne poseganja v gospodarstvo, disciplino monopolov ter akcijo, ki naj omogoči plodno vključitev italijanskega gospodarstva v Evropsko skupno tržišče.

Obramba trdnosti denarja in ozdravitev javnih financ sta temelj finančne politike, ki jo predlaga KD v peti točki programa glede državnega in krajevnega finančnega gospodarjenja.

Šesta in zadnja točka velja zunanji politiki. V njej je potrjena brezpogojna zvestoba Atlantski zvezi in napovedana akcija, ki

bo težila za političnim združenjem Evrope, in pa naklonjenost sleherni pobudi za razorožitev, samo če bo ta dejansko nadzorovana.

Krščanska demokracija je razglasila ta program z geslom »napredek brez pustolovščin«. Da bi dosegla ta cilj, hoče dobiti KD večja soglasja od volivcev, da bi na parlamentarnem in vladnem področju popravili pomanjkljivost volitev dne 7. junija 1953.

Na Kubi še ni miru

Vladne sile so na Kubi prešle v napad nad uporniki Fidel Castra. V prestolnici Havani je red in mir. Težje pa je na deželi, zlasti tam, kjer je večina prebivalstva na strani upornikov. Upornikom marljivo pomagajo tudi komunisti, ki jim pride prav vsak nered.

Pot k vrhunski konferenci

Ne malo se svet sprašuje, čemu toliko zavlačevanja in težav za sestanek mož, ki krojijo usodo sveta. V konferenci vidi svet splošno zdravilo zoper napetost, ki je vedno hujša med Vzhodom in Zapadom. Razlog za počasnost priprav na sestanek je v boju med svobodnim in demokratičnim pojmovanjem ter komunizmom. Komunizem hoče na vsak način dobiti na limanice svobodni svet. Zapad mora dati obračun o svojem političnem delu ljudstvu, Hruščevu pa tega ni treba. Nedavno je Hruščev v Moskvi svečano razobnal, da bodo Sovjeti ukiniti jedrske poskuse. V Budimpešti pa je šel še dalje in dejal, da je pripravljen sprejeti nadzorstvo nad ukinitvijo poizkusov, če se zanje odločijo tudi zapadne velesile. Ko se je Hruščev vrnil v Moskvo, pa je izjavil, da Sovjetska zveza ne bo nikdar sprejela letalskega nadzorstva, ki ga predlaga Amerika. Kako naj potem svet verjame obljubam? Glede prekinitev poskusov pa so Sovjeti verjetno letošnji program že izvršili, oziroma kot pravijo nekateri opazovalci, da so Sovjeti

praktične možnosti, da bi bil izvoljen Slovenec. Take možnosti namreč ni. Prvi vzrok je nezadostna narodna zavest naših ljudi. Nima smisla tajiti, da ta upada. Drugi, še večji vzrok, je duhovni razkol naših ljudi, ki se je pričel med vojno, ko so na Krasu ustanovili prvi tečaj komunističnih aktivistov. Od takrat se vedno bolj pogloblja prelom med komunisti in nekomunisti. Dokler se komunisti ne spreobrnejo ali nekomunisti ne nasejajo komunizma, česar verjetno ta rod ne bo čakal, ni možen enoten nastop Slovencev pri tržaških volitvah. V tem smo si enaki z Goričani.

Prav zato je izključena vsaka praktična možnost, da bi Slovenci uspešno nastopili pri teh volitvah s svojo lastno listo.

Ali more katol. časopis svetovati, naj ljudje volijo socialkomuniste?

Pogumno si je tudi treba zastaviti vprašanje, ali bi mogla kakšna slovenska stranka, ki se trudi zasledovati koristi katoličanov, ali bi mogel kak slovenski časnik, ki je v službi katoliške ideje, svetovati volivcem, naj glasujejo za komuniste ali Nennijeve socialiste. To je dvojje strank, ki imata na svoji tržaški listi po enega slovenskega kandidata. Odgovor mora biti negativen. Katoličani in marksisti se po temeljnih načelih svojega svetovnega nazora tako razlikujejo, da ne bi mogli nikoli sodelovati pri tako važnem političnem dejanju, kot je glasovanje za eno in isto listo. V tem trenutku je to v Italiji toliko bolj očitno, ko stopajo na dan protikatoliške politične skupine z laicističnimi gesli, ki pomenijo boj in uničenje katoliške Cerkve. Katoličan ne more podpirati pri volitvah sovražnikov Cerkve, tudi če bi imel od tega trenutno časno korist. Saj smo dolžni dati katoličani v obrambi verskih resnic in načel celo svoje življenje. Toliko bolj moramo biti pripravljene, žrtvovati časne koristi, kadar je to potrebno. Ne drži trditev, da nekaj tisoč slovenskih glasov nič ne pomeni in da so zato ob velja-

vo načelna vprašanja. Nikoli ni dovoljeno sodelovanje pri stvari, ki je v svojem bistvu slaba. Komunizem in z njim povezani socializem je nekaj takega, kot je to povedala učiteljska oblast Cerkve. Tudi ni resnično, da so slovenski glasovi kapljica v morju brez vpliva na javno življenje. Pri obstoječem volilnem zakonu more tudi nekaj tisoč glasov vplivati na izid, gotovo pa more afirmirati ugled lokalnih komunističnih list.

Zapleteni so odnosi do KD

Silno zapleteni so naši odnosi do demokristjanov. Mimogrede povedano je treba opozoriti, da v borbi za zakonitev slovenskih šol nismo iskali pomoči le pri levicarijih, temveč tudi pri demokristjanih. Ko je socialdemokratski prosvetni minister kljub vsem obljubam 18. maja 1957 predložil zloglasni zakonski osnutek senatni komisiji in ga je ta odobrila, so demokristjani pristali na to, da se osnutek vrže v koš. Ni pa rečeno, da si demokristjani želijo, da bi tržaški Slovenci javno objavili vse morebitne usluge, ki so jih prejeli po zaslugi demokristjanov. Ni dalje verjetno, da bi slovenske nekomunistične stranke javno podprele Krščansko demokracijo. S tem bi ta mogla več izgubiti kot pridobiti. Ni pa resnično, da si ta stranka ne želi slovenskih glasov. Ti glasovi bi ji mogli pripomoči, da bi dobila dva poslance v Trstu namesto enega. Če bi pa demokristjani v volilni borbi dajali Slovincem kake obljube, bi mogli drugod več zgubiti kot pri Slovincih pridobiti. Znano je tudi, da je v tej stranki več smeri ali struj ter da je nedavno v Trstu prišlo na površje novo pokrajinsko vodstvo. Da se ne bo zaradi tega v njenih odnosih do Slovencev nič spremenilo, je trditev, ki bi jo bilo treba dokazati.

Kaj pa independentisti?

V Trstu nastopa pri volitvah tudi dvojje independentističnih strank. Znano je, da so se vršili pred predložitvijo list razgovori med independentisti in nekaterimi Slovenci. Posebno Tržaška unija, ki bo na glasovnici na sedmem mestu, si je resno prizadevala za skupen nastop z demokratičnimi Slovenci. Zaradi objektivnih težav ni prišlo do javne povezave. Toda pomniti je treba, da ima to gibanje svoj pomen. Ono je najbolj viden izraz resnega prizadevanja za medsebojno strpnost in mirno sožitje obeh narodov na tem ozemlju. Nastop tega gibanja pri volitvah je pa tudi možnost glasovanja tistim slovenskim volivcem, ki se ne bodo mogli odločiti, da bi dali svoj glas komunistom in tudi ne kaki drugi italijanski stranki.

Iz tega se vidi, da je položaj slovenskih volivcev v Trstu manj dramatičen kot v Gorici. Volivci imajo več možnosti. Ne moremo pa reči, da imajo v vsakem oziru proste roke, kot so se nekateri izrazili. Volilni akt je tudi zadeva naše vesti. V času, ko dviga glavo brezbožni laicizem, ki se pripravljajo na boj proti katoliški Cerkvi, nam vest ne dopušča glasovati za stranke, ki se navdušujejo za ta pokret in ki obetajo katoliškim organiziranim vrstam slabe čase. Dostaviti je tudi treba, da so te misli le vtisi, nastali ob opazovanju dogodkov. O stvari je treba še razglabljati in se bo o njej gotovo razglabljalo in razpravljalo.

NAŠ TEDEN V CERKVI PRED OMILJENJEM NAPETOSTI MED SV. STOLICO IN JUGOSLAVIJO

20. 4. nedelja, 2. povel.: sv. Neža Monte-pulčanka, d.
21. 4. ponedeljek: sv. Anzelm, škof
22. 4. torek: sv. Leonida, m.
23. 4. sreda: sv. Jurij, m., sv. Albert, š.
24. 4. četrtek: sv. Fidelis, m.
25. 4. petek: sv. Marko, evangelist; prošnja procesija
26. 4. sobota: Mati božja dobrega sveta

poklic primeren in je vstopil v kapucinski samostan.

Bil je mož molitve, širitelj sv. rožnega venca in goreč pridigar. Predstojniki so ga poslali v Recijo (Svica). Njegovo uspešno delovanje ni bilo vseh protestantov. Nekateri izmed njih so hlinili spreobrnjenje; povabili so Fidelisa, naj jim pride pridigar. Ko je prišel, so se vzdignili proti njemu in ga pobili.

Na njem so se spolnile v polni meri Jezusove besede: »Če so preganjali mene, bodo tudi vas.«

SV. FIDELIS, rojen v južni Nemčiji, v mestu Sigmaringen, je po končanih šolah postal odvetnik. Ni se mu pa zdel zanj ta

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas je rekel Jezus farizejem: »Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. Najemnik pa in kdor ni pastir in ovce niso njegove, vidi volka priti in ovce popusti ter zbeži in volk ovce pograbi in razkropi. Najemnik pa zbeži, ker je najemnik in ga za ovce ni skrb. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in moje poznajo mene, kakor Oče pozna mene in jaz poznam Očeta; in svoje življenje dam za ovce. Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo en hlev in en pastir.«

Zveličar je dobri pastir, ki dobro pozna vse ljudi in očetovsko zanje skrbi. Njegova dobrota je topljiva in njegova ljubezen brezmejna. Ko so ljudje bili v grehu in v grešni sužnosti, je prišel On na svet in nas odrešil. Otel je sužnje greha in obudil duhovno mrtev. Oddaljene in izgubljene je privedel nazaj k Bogu, sprte je spravil z njim, obsojenim je odprl in vrnil nebeski raj. Ležečim v temi grešne smrti je posvetil z blago lučjo nebeske tolažbe in rešitve. Prinesel je milost odrešenja, milost večnega zveličanja. Svoje lastno življenje je dal za življenje naših duš, za naše večno življenje. Umril je kot najhujši zločinec in največji mučenik. Kon-

Iz življenja Cerkve

Koncert ob navzočnosti sv. očeta

Italijanska televizija je v soboto 12. aprila uprizorila v vatikanski dvorani blagoslovov ob navzočnosti svetega očeta instrumentalni in vokalni koncert. Izvajali so »Oznanjenje« Perosijskega »Odrešenikovega rojstva«, Beethovno »Prvo simfonijo« in Wagnerjevo »Sv. večerjo« iz »Parsifala«. Prisotni so bili tudi mnogi kardinali in visoki cerk. dostojanstveniki ter drugi povabljeni, tako da je bila dvorana nabito polna. Sveti oče je z vidnim zadovoljstvom sledil dovršenemu koncertu in po končanem sporedu je osebno izrekel dirigentu orkestra Arturu Rodzinskemu svoje čestitke.

Prav tako je čestital tudi solistkam in solistom ter izrekel svoje zadovoljstvo orkestru in zboru za dovršeno interpretacijo.

Vsem je nato razdelil spominske kolajne.

100 let rojstva don Columba Marmiona

Prvega aprila je minilo sto let, kar se je rodil znameniti benediktinski menih don Jožef-Columba Marmion. Doma je iz Irske. Bogoslovne študije je dovršil v Rimu. Ko je na povratku domov slučajno obiskal benediktinsko opatijo Maredsous v Belgiji, se mu je vzbudil redovniški poklic. Leta 1888 je napravil redovne zaobljube. Belgijski kardinal Mercier ga je silno cenil in ga izbral za svojega spovednika. Marmion je poznan po vsem svetu zaradi svojih globokih asketičnih spisov, ki so prevedeni v vse svetovne jezike.

36 zvonov

V zvonik cerkve na svetovni razstavi v Bruslju bodo obesili 36 zvonov, ki jih je vtila neka holandska livarna. Najboljši zvonarji iz Belgije in Holandske bodo med svetovno razstavo prirejali koncerte.

Misijon v Rimu

Na veliki četrtek se je zaključil rimski mestni misijon. Vršil se je v 174 žup-

čal je na križu, ker zanj ni bilo človeške pravice ne usmiljenja ne pomilostitve. Končal je na križu, a — hvala Bogu — ne za vedno. Končal je tam na križ pribit, a ne zaradi svoje nemoči in poraza, marveč iz ljubezni do nas. In danes živi in zmagovito na veke v nebesih.

A tudi v tabernaklju je resnično pričujoč, nam dela družbo, deli milosti, jasni dvome, poučuje, krepi, daje v hrano samega sebe, nas blagoslavlja, nas spremlja povsod in hoče biti vedno z nami.

Ne bežimo pred Jezusom! Ne hodimo na pašo k hudiču in ne h grešnim ljudem! Pojdimo rajši na pašo k Jezusu, dobremu Pastirju! Uživajmo njegovo hrano, jejmo njegov kruh, prejemajmo radi sv. obhajilo! Vztrajajmo zvesto pri dobrem Jezusu! Bodimo tesno in živo povezani z njim, od zore do mraka, pa od mraka do zore! Držimo se ga kakor nebogljenca svojega skrbnega pastirja! — Varujmo se volkov! Varujmo se hudiča in hudobnih ljudi! Varujmo se vseh in vsakršnih zapeljivcev in skušnjavcev! Varujmo se greha in vsega grešnega! Naši največji sovražniki so hudi duh, pokvarjeni svet, greh in naše strasti. Ti nas morejo za vedno pogubiti. Zato daleč od njih in blizu Jezusa! Zveličar naj bo naš pastir, varuh in vodnik! — Jezus, dobri Pastir, usmili se nas! Pasi nas, vodi nas, varuj nas, reši nas!

nijah. Pri misijonu je sodelovalo več stotin govornikov, večinoma redovnikov. S tem misijonom so rimsko mesto vsaj nekoliko približali tistemu idealu, ki ga želi sveti oče, da bi namreč Rim postal mesto, ki Boga išče, ga pozna, ga ljubi in mu služi. Delo misijonarjev je močno podprl vatikanski radio, ki je vsak večer v postu ob 19.30 prenašal misijonski govor.

2500 mladeničev na duhovnih vajah

V nemškem delu Švice je pred veliko nočjo opravilo 2500 mladeničev duhovne vaje v 25 različnih zavodih. Duhovne vaje so bile rezervirane za fante v starosti od 18. do 25. leta. Letos je bil naval tolik, da niso mogli vseh fantov sprejeti.

Molitve Pija XII.

Belgijski benediktinski samostan v Solesmu je izdal v posebni knjigi vse molitve, ki jih je sestavil sedanji sveti oče. Zbirka obsega 83 različnih molitev. Prvi izvod knjige so poklonili svetemu očetu.

Molimo »Angel Gospodov«

Vatikanski dnevnik »L'Osservatore Romano« je objavil dopis kardinala Valerija, ki se zavzema, naj bi se obnovila navada moliti Angelovo češčenje. Trikrat na dan vabijo zvonovi naših cerkva vse dobre duše, naj se zberejo ob Mariji v češčenju in molitvi, da bi izprosili od Boga pomoč proti naraščanju brezboštva.

Največ knjig se tiska v Veliki Britaniji

Velika Britanija nosi primat, da se tam tiska več knjig kakor v vsaki drugi državi na svetu. Prav tako Angleži uvozi-jo v primeri z drugimi državami največ knjig. V Angliji je okoli 400 založništev. Čeravno so v letu 1956 natisnili manj knjig kakor druga leta, je vseeno izšlo 19 tisoč novih knjig. V Združenih državah, ki štejejo trikrat več prebivalcev, je v istem letu izšlo komaj polovico toliko knjig.

Rim - A I — V vatikanskih krogih so z zadovoljstvom sprejeli novico iz jugoslovanskega uradnega vira, da bodo jugoslovanski škofje v kratkem opravili v Rimu obisk »ad limina apostolorum« in pri papežu. Do tega obiska bi moralo priti vsakih pet let, toda jugoslovanski cerkveni knezi tega niso mogli storiti, seveda ne po svoji krivdi. Edini obisk, toda ne obisk »ad limina« je bil tisti, ki ga je pred nekaj meseci napravil neki jugoslovanski škof, ki je bil sprejet pri papežu in je razpravljal tudi s kongregacijo svetih obredov glede neke beatifikacije.

V vatikanskih krogih omenjajo, da že leta in leta ni več diplomatskih odnošajev med sveto Stolicco in Jugoslavijo. K temu pripominjajo, da bi omenjeni jugoslovanski sklep utegnil pomeniti prvi korak k omiljenju napetosti med Vatikanom in Titovo državo. V zvezi s tem velja omeniti, da iz Vatikana že dolge mesece ni več slišati kritik jugoslovanske vlade. Glasilo svete Stolice ni te čase priobčilo nobenega poročila o položaju vere v Jugoslaviji, kakor je to delalo skoraj glede vseh dr-

žav, ki so pod komunistično vladavino.

V omenjenih krogih pravijo, da bo zanimivo videti, ali bo med jugoslovanskimi škofi lahko prišel v Rim tudi zagrebški nadškof, kardinal Alojzij Stepinac. »Papeški letopis«, ki objavlja letos prvič seznam jugoslovanskih škofij v njihovem domačem jeziku, ne piše, da bi bil kak jugoslovanski škof zaprt. Toda to ne spravlja s sveta dejstva, da je položaj 21 škofij in dveh apostolskih administracij v tej državi vse prej kakor normalen.

Razen zagrebškega nadškofa, kardinala Stepinca, ki je »konfiniran in mu je preprečeno opravljanje poslov« (zagrebško nadškofijo vodi pomožni škof), je prav tako preprečeno opravljanje službenih dolžnosti ljubljanskemu škofu in upravlja škofijo pomožni škof. Isto je s sarajevskim nadškofom in njegovim generalnim vikarjem ter vodi to škofijo provikar. Deset škofij v Jugoslaviji je brez škofa in jim načeljujejo apostolski administratorji. To so Kotor, Maribor, Reka, Šibenik, Split, Zadar, Banjaluka, Križevci, Srem in Pola.

RAZNE NOVICE

Po 20. dneh pomladi sneg in mrzav po vsej Evropi

Kljub temu da je koledar že davno zaznamoval začetek pomladi, se zima letos kar noče posloviti od nas. Po vsej Evropi in tudi v ZDA so zaznamovali znaten padec temperature, v goratih krajih pa je povsod snežilo. Sneg je pobelil v petek 11. aprila tudi Milan, Turin, Beluno in druga mesta severne Italije. Tudi pri nas na Primorskem je sneg pobelil bližnje hribe in temperatura se je znatno znižala. Sneg in prva drevesa v cvetju, to je prvi pozdrav pomladi in upajmo tudi zadnji pozdrav zime.

Neveljavna videmska predložena lista PMP

Videmsko sodišče je zavrnilo stranki PMP njeno predloženo listo kot neveljavno. Predloženo listo je spremljalo namreč nad tisoč podpisov volivcev in to je bil vzrok, da so listo ovrgli. Zakon namreč predpisuje, da ima vsaka predložena lista lahko do tisoč podpisov, ne sme pa tega števila prekoračiti. Prevelika vnema včasih ni dobra.

Otvoritev 36. milanskega velesejma

Ob prazničnih zvokih desetine mestnih siren so v soboto 12. aprila svečano otvorili 36. milanski vzorčni velesejem, ki je letos dosegel nov primat. Slovesni otvoritvi je prisostvoval sam predsednik republike Gronchi, predsednik senata Merzagora, podpredsednik zbornice Targetti in vsi višji predstavniki mestne oblasti.

Otvoritveni govor sta imela minister za industrijo in trgovino senator Silvio Gava ter predsednik velesejma knez Tom-

„Katoliški glas“ na Japonskem

Zdaj spet cvetijo češnje. Tih ocean je temno-modro. V popoldnaski tiho odmevajo letalo, ladijski stroji in našim pristanišču, črne vrane. Kakor da so ljudje nehali vzdihovati; kakor da le stvari brez uma govorijo. In vendar sem pravkar mislil na borbo duhov, ki zajema ves otok od Hokkaido do Kyushu. Pred tednom je v gorski naselbini T. na severovzhodu izginilo mlado dekle, prav ko se je podalo od staršev na obisk k sosedom. Blizu naselbine deluje zloglasna tolpa, ki je že večkrat ukradla mlade dečke in jih vzgajala in silila k odurnim grehom. Nemalo teh dečkov je potem zbežalo k protestantskemu pastirju, ki deluje v tistih gorah, in ta je spretno organiziral neke vrste tajno »Mesto dečkov«, kjer je prevzgojil ali vsaj očeval svoje »podanike« včasih tudi za dobo dveh let. Ni tako redko, da umorijo takšne tolpe tudi 10-letne solarje, ako se je tem kakorkoli posrečilo zvedeti kakšno skrivnost zločinske organizacije in so jo komu zaupali.

Danes je 31. marec in jutri stopijo v veljavo kazenske določbe proti vsakomur, ki bi se bavil s prostitucijo. A časopisi že

maso Gallarati Scotti.

Na letošnjem milanskem velesejmu razstavlja 600 razstavljalcev več kot lansko leto in sicer skupno 14 tisoč razstavljalcev. Število udeležencev držav se je od 47 v lanskem letu dvignilo na 49 in tudi površina razstavljalnega prostora se je povečala na 407.634 kv metrov.

Po končanih otvoritvenih govorih so si visoki državni predsedniki ogledali velesejem in sicer vseh 32 padiljonov tujih držav, ki sodelujejo na tem svetovnem velesejmu.

Velik napredek italijanske znanosti

Radijski aparati bodo šli kmalu v staro šaro, če se bo uveljavila nova iznajdba študijskega centra »Irradia«, ki je po dolgih študijah in poizkusih končno iznašel aparat, ki združuje v sebi radio, televizor in gramofon. Predstavi se kot navaden televizijski aparat, le v svoji notranjosti ima posebno mehanizacijo, ki omogoča proizvajanje vseh treh imenovanih tunkcij. Novi radio-televizijski-gramofonski aparat, tako zvani »Telerad« je do vseh potankosti izpopolnjen in preizkušen, tako da oddaj ne moti ne slabo vreme, ne druge bližnje postaje in tudi oddaje glasbenih izvajanj so popolnejše. Cena novega sprejemnika bo ista kot za televizijski aparat. Nova italijanska iznajdba je vzbudila v državi, a tudi med tujimi tehniiki veliko zanimanja in radijski center »Irradia« je prejel že več ponudb od tujih tvrdk, ki bi hotele imeti dovoljenje za izdelavo radijskih aparatov »Telerad«.

Drage volitve

Državno blagajno hodo stale sedanje volitve 13 milijard lir. 6 milijard in 900

milijonov stane tehnična in upravna organizacija volitev. V tej vsoti je tudi všte-ta odškodnina za člane volilnih komisij na posameznih sedežih. Okrog 6 milijard pa znašajo stroški za vzdrževanje javnega reda in varnosti med volitvami.

Koliko bodo potrosile posamezne stranke za volilno propagando, tega pa nihče ne pove.

Knjiga o vetrinjski tragediji

Neki angleški časnikar in pisatelj pripravlja v angleškem jeziku knjigo o vračanju protikomunističnih borcev, ki so se ob koncu druge vojne zatekli pod zaščito zapadnih zaveznikov, pa jim ti niso dali zatočišča, temveč so jih s silo vrnili v roke komunističnim vladam. Te so jih potem povečini vse pobile. To je bila največja krivica, ki so jo komunisti napravili v zadnji vojni. Vsa zadeva o vračanju teh protikomunističnih borcev je še vedno zavita v precejšnjo temo. Angleški časnikar si je nadel nalogo, da hoče posvetiti v to zadevo. Zato je zbral in še vedno zbira gradivo, ki naj izpriča, kako se je vračanje protikomunističnih borcev začelo, kako se je izvršilo in kako se je končalo. Kolikor nam je znano, bo knjiga obravnavala še posebej vračanje slovenskih domobrancev in četnikov s Koroške v Jugoslavijo. Časnikar se pripravlja za čimveč in čimpodrobnejših novic, da bo njegovo delo kar moč popolno.

Sveti misijon v Ukvah

Več mesecev smo se pripravljali na sveti misijon, ki smo ga začeli na velikonočni praznik zvečer in končali na belo nedeljo. Sveti misijon sta vodila dva goreča misijonarja, preč. g. Cvetko s Koroške za domače slovenske vernike in preč. g. Joško Jacolin za italijanske vernike.

Dan za dnem je bila naša farna cerkev večkrat na dan polna vernikov, tako pri misijonskih pridigah, kakor tudi pri stanovskih govorih, ki smo jih imeli po več za vsak stan. Hvaležni smo našemu koroškemu misijonarju, ki nam je v lepi domači koroški besedi govoril tako lepo, da si je že prve dni osvojil srca vernikov, ki so z vsakim dnem z vedno večjo gorečnostjo in vedno v večjem številu napolnjevali farno cerkev. Tako lepega misijona v Ukvah še nismo imeli. Bog daj, da bi ostali bogati sadovi milosti polnih dni svetega misijona med nami in v nas, v naših krščanskih družinah.

Iz srca se zahvaljujemo obema gg. misijonarjema za njih delo in trud z željo, da bi nas večkrat obiskala.

Hvaležni smo tudi gospodu župniku za vso njihovo pripravo, prav posebno pa smo jim hvaležni, da so nam preskrbeli tako gorečega pridigarja-misijonarja s Koroškega, kajti poslušali bi ga z veseljem še naprej in nam je bilo težko samo to, da se je sveti misijon tako hitro končal. Upamo pa, da bomo imeli v Ukvah še to srečo, da pridejo večkrat med nas prečastiti g. misijonar Cvetko.

Prave sodelavke niso žene, ki pomagajo svojim možem, temveč le tiste, ki jih ljubijo.

Premalo pazimo na besede, ko govorimo o drugih, preveč pa, ko drugi o nas govorijo.

zanimivimi in privlačnimi slikami, s še bolj pomnoženo besedo luči.

Je kriva pomlad, da se danes tako »pensiško« izražam? A vsako podobo, vsak stavek mislim resno. V deželi, kjer se moramo dnevno boriti za uveljavljanje katoliškega tiska, človek ceni podobne stvaritve drugod; posebno pa Glas, ki uspešno izpolnjuje poslanstvo v neugodnih in težkih okoliščinah; saj so že starodavni filozofi pogruntali, da se zmeraj najbolj veselimo tega, kar odkrijemo sebi podobnega...

Odložim časopis in misli ob njem. Pred menoj leži knjiga z japonsko-kitajskimi ideografi (= znaki). Treba se je spet »gulliti«. Pravzaprav bom moral znati brati približno 3000-5000 znakov. Sicer ne bom zmožal dnevnih časopisov, ne bom mogel zasledovati življenja od blizu, ne bom mogel svariti, kjer bi bilo treba, ne vzpodbujati pri dobrem, ne izkoristiti prilik za jutri. Tudi se dnevno tiska toliko knjig, ki povečujejo materializem, brezverstvo, komunizem, n.pr. v kitajski obliki; treba je nekoga, mnogih, ki bodo odkrili laž, pokazali umazanost, dokazali izgubo vrednot.

Pri oknu pa zahaja sonce: v moji važi cveti kamelija; stroji v pristanišču mrmrajo glasno.

V. K., misijonar

Nova določila za pokojnine

V Uradnem listu italijanske republike je bil objavljen zakon z dne 25. februarja, ki določa pravico do naknadne pokojnine tudi svojem umrlega upokojenca, ki je užival pokojnino v času pred 1. januarjem 1945 in je umrl po 31. decembru 1957. Zakon daje tudi možnost doplačila pokojninskih prispevkov svojem zavarovanca, ki je umrl v času od 1. januarja 1940 pa do 31. decembra 1944, enako tudi svojem upokojenca, ki je užival pokojnino pred 1. januarjem 1945 in je umrl pred 1. januarjem 1958.

Pravico do dopolnilnem plačevanju prispevkov do pokojnine imajo svoji upokojenca s sledečimi pogoji:

a) če ima zavarovanec na dan smrti vse pogoje za zavarovanje in prispevanje, da pridobi invalidninsko in starostno pokojnino (pa čeprav ni izpolnil predpisane starosti);

b) če imajo svoji ob zavarovančevi ali upokojenčevi smrti pogoje, ki jih določajo obstoječi zakonski predpisi;

c) če je bila sklenjena poroka po likvidaciji starostne pokojnine; če ni preteklo vsaj 6 mesecev od sklenitve poroke pa do zavarovančeve smrti, izvemši, če se iz zakona rodijo otroci, ali pa če je nastopila smrt zaradi nezgode na delu; če je zavarovanec sklenil poroko po izpolnjenem 50. letu starosti ali pa potem,

ko je pridobil invalidninsko pokojnino, izvemši, če je bila sklenjena poroka vsaj dve leti pred smrtjo, ali pa tudi, če se iz tega zakona rodijo otroci; če je postala polnomočna sodba o osebni razvezi zakoncev in je bila sodba izrečena po krivdi preživelega zakonca;

č) če za svoje ob začetku dopolnilnega plačevanja pokojninskih prispevkov ne velja eden izmed vzrokov, ki določajo prenehanje pravice po dopolnilnem plačevanju, to velja: za zakonca in hčere, ko se poročijo; za vdovca, če preneha invalidninsko stanje; za otroke, ko dopolnijo določeno starost ali pa če niso več sposobni za delo.

Pokojnine, ki so likvidirane po členu 1. tega zakona, se začnejo po splošnih določilih, in sicer prvi dan naslednjega meseca po upokojenčevi smrti. Za pokojnine, ki so bile likvidirane po členu 2., določa ta zakon, da upokojenec, kateremu je bila določena pokojnina med 1. jan. 1940 in 1. dec. 1944 in je umrl v letu 1957 ali pozneje, toda vsekakor preden je bil uveljavljen ta zakon, se začne dopolnilna pokojnina 13 mesecev po smrti.

Rok za vlaganje prošnje zapade po dveh letih od dneva uveljavljanja tega zakona. Vse navedene ugodnosti veljajo za zavarovance socialnega zavarovanja.

Koliko je furlanskih dialektov

Po študijah italijanskih znanstvenikov ter na podlagi spisov »Videmske akademije znanosti in umetnosti« ter razprav nemškega profesorja Gärtnerja bi imel furlanski jezik naslednje dialekte:

1. Obrobni dialekt okoli Forni di Sotto in Sopra, Erto in Cimolais ter dialekti zahodno-furlanskega prehodnega pasu iz beneškega dialektu v furlanščino.

2. Centralni furlanski dialekt okoli Vidma pa do morja.

3. Goriški tip, ki se razlikuje od videmskega po svojih končnih samoglasnikih in ki se govori na trikotnem ozemlju Gorica - Tržič - morje.

4. Zahodni tip furlanskih dialektov med Tramontinom, Maniagom in Spilimbergom.

5. Posebni tip dialektu, ki se govori v gričevju okoli S. Daniela.

6. Številni karnijski dialekti, ki se razlikujejo od ene do druge izmed številnih karnijskih dolin.

Srečen je, kdor ima pravega prijatelja, še srečnejši, če je on sam dober prijatelj.

*
Več premagovanja in čuječnosti zahteva sreča kakor pa nesreča.

*
Vseh ne moremo obdariti, a včasih je že smehljaj najlepši dar.

*
Vseh ne moremo obdariti, a včasih je že smehljaj najlepši dar.

*
Vseh ne moremo obdariti, a včasih je že smehljaj najlepši dar.

Odstop francoske vlade

Grozeča kriza, ki se je te dni približevala Franciji zaradi negotovosti izida anglo-ameriškega posredovanja v francosko-tunizijemskem sporu, je dosegla svoj višek z odstopom Gaillardove vlade. Parlament je namreč s 321 glasovi proti 255 zavrnil predsednikovo zahtevo po zaupnici za severnoafriško politiko vlade. Gaillard je v bistvu pristal na teze Murphyja in Beeleya glede odstopitve bisertskega oporišča atlantski zvezi, odstranitve francoske vojske iz tunizijskega ozemlja ter nadzorstva ZN na tunizijsko-alžirski meji. Desničarske sile v francoski narodni skupščini so smatrale sprejetje teh zahtev za popustljivost in šibkost s strani Francije, ter so zato zavrnilo zaupnico vladi.

Tako preživlja Francija spet novo krizo, ki ji bo gotovo precej škodovala. Francozi so pa pokazali, da jim je še vedno več za ozke in preživele kolonialne interese, kakor pa za resnično pomiritev v duhu prijateljstva med Evropo in Afriko.

Komunisti in socialisti

Med tem pa se zaostruje huda polemika, ki se je začela med Italijansko komunistično in Italijansko socialistično stranko. Očitno sta obe prepričani, da jima bo težko dobiti kaj več glasov izven vrst njihovih običajnih pristavšev. Zaradi tega sta začeli konkurenčno tekmo. Nenni se skuša braniti pred manevrom, ki ga je odkrito sprožila komunistična partija, da bi vzela preferenčne glasove tistim socialističnim kandidatom, ki veljajo va avtonomiste, in pripomogla k zmagi tako

imenovanim »tankistom«, to je, tistim, ki se čutijo blizu komunistom.

Med BDR in ZSSR

Sovjetska vlada in Zapadna Nemčija sta se po dolgem času

sporazumeli o trgovinski izmenjavi in o konzularnih stikih. Sporazumeli so se tudi o vrnitvi nemških državljanov iz Sovjetske zveze. Nemci s sporazumom niso preveč zadovoljni. Sovjeti pa hočejo dati sporazumu poseben poudarek in ga bo baje prišel v Bonn podpisat sam zunanji minister Gromiko.

KULTURA

Klavirski večer Marjane Bolkove

Slovensko katoliško akademsko društvo v Gorici je priredilo dne 29. marca v dvorani Marijinega doma na Placuti prav lep in dobro uspel glasbeni večer, na katerem je nastopila sedemnajstletna pianistka Marjana Bolko. Izvajala je bogat koncertni spored z izbranimi skladbami klasičnega L. van Beethovna, romantika Chopina, francoskega impresionista Debussyja in srbskega modernista Tajčevića.

Kot prvo smo slišali Beethovno klavirsko sonato v f-molu op. 2. Ze pri tej točki smo se zavedeli, da imamo pred seboj mnogo obetajočo umetnico, ki se je povzpela do resne umetniške stopnje; o tem nas je prepričala njena igra prelepe Chopinove »Berceuse«. Tehnično znanje pa toplo čustvo je odsevalo iz te skladbe. Vse to se je še stopnjevalo pri treh sledečih Chopinovih Etudah v f-molu, gesmolu in znameniti »revolucijski« Etudi. Njeno izvajanje je v vsakem oziru presleglo naše pričakovanje. Poudariti je treba njeno znanje še posebno glede na njeno mladost. Ni lahka stvar lotiti se tako težkega koncertnega sporeda in povrh še tako obvladovanje na pamet, kar vidimo lahko samo pri preizkušanih in dozorlih umetnikih. Bolkova je vse to predva-

jala z neko samo po sebi umevno lahkoto. Zlasti je to dokazala pri sedmerih balkanskih plesih srbskega skladatelja Marka Tajčevića. Smisel za novodobnejšo glasbo pa je še posebno pokazala pri Debussyjevi »Arabeski« in »Vrtovih v dežju« istega komponista. Z zadoščenjem beležimo pojav mlade Marjane Bolko in njen uspeh, čigar delež moramo odkritosrečno priznati tudi njeni učiteljici, znani prof. Mirci Sancinovi, ki jo je privedla do te stopnje.

Mnogoštevilno občinstvo je bogato nagradilo mlado umetnico s plaskanjem; morala je dodati še dve skladbi. Prejela je tudi lepe šopke cvetja.

Peti kulturni večer v Gorici

V ponedeljek 14. aprila zvečer je polno zasedena dvorana na Placuti pričala, s kakšnim zanimanjem sprejemamo Goričani čudovito lepe slike č.g. Vinka Zaletelega s Koroške in kako radi poslušamo njegovo besedo. Tokrat je imel sicer pomočnika, in sicer magnetofonski trak, na katerega je posnel glavne prizore iz življenja koroških Slovencev. Njegove slike in lepo vezana beseda nas je ta večer popeljala v središče verne Avstrije, v Marjino Celje, kjer smo še enkrat sodoživ-

ljali sončne ure našega nepozabnega lanskega skupnega romanja. Gospod predavatelj je slike in pesmi posnel na lanskem vseslovenskem kongresu v Marijinem Celju. Vrstile so se pred našimi očmi procesije, milo in domače cerkveno petje, slikovite narodne noše Korošcev, Cehov, Madžarov, Lužičkih Srbov, njihovo rajanje in petje, pa zopet govori in pesem, in vse to je jasno pričalo, kako bogat je naš narod, kako globok v svojih tisočletnih tradicijah in neomajni veri in zvestobi do Boga. Za hip nas je g. predavatelj popeljal v Lurd, kjer smo predokušali srečo in blaženost, ki nam bo po božji dobroti dana v tem poletju. Zopet smo se vrnili v lepo Koroško, v njeno čudovito pomlad, med koroške »dečve« in ljube otroke in zaključili lep večer prav z otroško pesmijo, posvečeno njihovim mamicam. Polni najlepših vtisov in hvaležni č.g. Zaletelega smo se poslavljali v upanju, da nam bo kmalu spet dana prilika za tak lep večer.

Večer slovenske besede v Gorici

Na odru Doma Brezmadežne na Placuti so preteklo soboto nastopili naši najmlajši kulturni ustvarjalci v besedi in glasbi. Na kulturnem večeru je bilo osem točk tako harmonično med sabo razporejenih, da celotno izvajanje ni prav nič utrujalo, nasprotno, bilo je zelo mikavno in prijetno, posebno še, ker je tajnik SKPD g. M. Komac vse točke med sabo povezal v živo enoto.

Glasbi je veljala prva točka. Dijakinja I. liceja Franka Vižintin je izvajala na klavirju dve kompoziciji Debussyja: Doctor Gradus ad Parnasum in pa Serenada of the Doll. Igranje na klavir Franki Vižintinovi ni poklicno delo, saj jo latinščina in grščina s filozofijo, kemijo in drugimi predmeti dovolj zaposlujejo, vendar je pokazala, da tudi v glasbi lepo napreduje prav kakor v ostalih predmetih.

Za Vižintinovo je Jožica Peric iz 4. učiteljskega prebrala črtico »Nesreča«. To črtico smo že brali v Utripih in ji je prof. Belčić med poslanimi prispevki prisodil prvo nagrado. To je brez dvoma zaslužila, zakaj tudi ta večer je bila njena črtica v nekem oziru najboljša prebrano delo tega večera. Peričeva kaže vedno močnejši smisel za opisovanje in risanje položaja in značajev. To je gotovo nujen pogoj, da kdo sme upati na kaj več.

Dve pesmi Soškega je prebral njegov sošolec Di Battista. V primeri s prozo tega večera in pa z glasbo sta nekam izginili ti dve drobni pesmici, ki bi zaslužili, da jih kdaj še kje beremo natiskani. Mariza Peratova je nastopila s črtico Oduševanje. Beseda ji teče gladko, motiv pa ni dovolj prepričal. Morala bi poiskati kaj bolj osebnostnega, kar bi človeka bolj zagrabilo.

Duo hamonik Darka Klanjščka in Adrijane Šaule, ki sta zaigrala Intermezzo iz Mascagnijeve Cavallerie rusticane, je prav prijetno odjeknil v dušah poslušalcev. Oba obvladata svoja instrumenta s prav izborno tehniko.

Majda Sfiligojeva in Lučka Komačeva, ki sta nastopili za duom harmonik, sta obvede dijakinji I. liceja, ki je tako na tem večeru odnesel prvo mesto po številu zastopnikov. Sfiligojeva je prebrala dve črtici: Spoznanje in Materino pismo. Obe sta prav lepo in gladko tekli in prepričani smo, da bo Majda znala — kar se motivov tiče — poiskati še kaj bolj svojega, da nam oriše z njej lastnim živanim pripovedovanjem. Lučka Komačeva je v »Bolje je tako« pogledala obema junakoma, bratu in sestri, precej globoko v dušo. Brez dvoma bo tudi Lučka še kaj lepega napisala.

Za zaključek so trije fantje zaigrali na klavir in duo violin Schubertovo Vojaško koračnico in Valček ter Beethovnov Finale iz Prve simfonije. Akademik Andrej Bratuž je igral na klavir, Rudi Komavli 1. violino, akademik Vladimir Sturm pa 2. violino. Navzočim je ta zadnja točka najbolj ugajala. Ali morda zato, ker je bil ta prizor tako nov za podobne večere? A gotovo tudi zato, ker so vsi trije dobro igrali.

Ob slovesu je g. Komac napovedal še en podoben večer v kratkem. Zelo ga bomo veselili, kot smo bili sobotnega, veseli zaradi mladih umetnikov, ki v današnjem tako raztrganem času najdejo še vedno časa in volje za umetniško ustvarjanje, pa tudi zaradi prirediteljev pri SKPD, ki se vedno znova trudijo, da gorikemu občinstvu kaj kulturnega pripravijo.

K. H.

Radio Trst A

od 20. do 26. aprila 1958

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 16.00 Slovenski zbori. — 17.00 Edoardo Anton: »Ura se je ustavila«. — 21.00 Ansambel Borut Lesjak: Poje Majda Sepe in Polonca Lesjak. — 21.30 Raztreseno cvetje lirike: »Večerne pesmi«.

Ponedeljek: 18.00 Debussy: »Morje«. — 18.55 Ansambel Tamše. — 19.15 Radijska univerza: »Izvor življenja«. — 20.30 Giancarlo Menotti: »Telefon«, opera v enem dej. — 21.00 Sodobna književnost in umetnost: Slavko Grum: »Goga, poezije in drame«, ocena Jože Peterlin. — 21.30 Chopin: Koncert št. 1 v e-molu za klavir in orkester op. 11. — 22.30 Lisztove kompozicije.

Torek: 18.00 Beethoven: Sonata št. 8 v G-duru op. 30 št. 3. — 19.00 Koncert tenorista Janeza Lipuščka - pri klavirju Gobjmir Demšar. — 19.15 Zdravniški vedež. — 21.00 Obletnica tedna: »Max Planck, stoletnica rojstva«. — 22.05 Novela: Prosper Merimée: »Matteo Falcone«. — 22.30 Roussel: Pajkova pojedina.

Sreda: 18.00 Cajkovski: Koncert v D-duru za violino in orkester op. 35. — 18.55 Koroške pesmi - poje kvintet »Zarja«. — 19.15 Sola in vzgoja: Dr. Anton Kacin: »Rušitelji moralnih temeljev med mladino«. — 21.00 Honoré de Balzac: »Mercedet«, komedija v treh dejanjih.

Četrtek: 11.30 Predavanje: »Zivali med seboj«. — 18.30 Sirmo obzorja: »Moj dom je Evropa«. — 18.50 Ženski kvartet iz Ljubljane. — 19.15 Radijska univerza: Tečaj o lokalnih samoupravah. — 20.30 Od melodije do melodije. — 21.00 Iz arhivov kriminalne vede: »Sodna kemija«. — 22.00 Mnenja preteklosti in sedanjosti: Prof. Martin Jevnikar: »Dvig in padec Antona Aškerc«.

Petek: 10.00 Brahms: Kvartet za godala v a-molu op. 51. — 11.00 Operne arije in dueti. — 15.50 Sibelius: Palleas et Melisande, suita op. 46. — 16.30 Slovenski oktet. — 17.00 Platon-Sovré: »Poslednji dnevi Sokrata«, radijska priredba Balbine Baranovič-Batellino. — 19.00 Koncert tenorista Mira Brajnika. — 19.15 Znanost in tehnika: »Spanec, ta neznanec«. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 21.15 Velika dela slavnih mojstrov. — 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija. — 22.30 Kodaly: Hary Janoš, suita.

Sobota: 11.30 Predavanje: »Psihologija v službi trgovine«. — 15.00 Operne arije. — 17.00 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 18.00 Oddaja za najmlajše: Lily Novy-Vida Tauffer: »Hišica v gozdu«. — 20.45 Zbor Emil Adamič. — 21.00 Gino Rocca: »Vse«, komedija v treh slikah.

Knjige Celjske Mohorjeve družbe

III.

Alojz Rebula, Klic v Sredozemlje. O tej Rebulovi knjigi je kritika veliko pisala. Mislim, da so jo vsi brez izjeme pohvalili, nekateri celo zelo laskavo. Vidijo v njej knjigo mladega slovenskega pisatelja, ki veliko obeta. Značilno pa je, da je Rebula žel pohvalo pri vseh glasilih, ki jih danes izdajajo razne skupine Slovencev v zamejstvu in tudi v domovini. Kar čudno je, da se okrog nekega pisatelja vsi strinjajo v priznavanju njegovih pisateljskih kvalit. Saj vemo, da n. pr. kritika Primorskega dnevnika nekaterih pisateljev sploh ne pozna in jih ni še nikoli omenila. Prav tako je s kritiko v Sloveniji. V tej Dristranosti uradne slovenske kritike je zanimivo povprašati, zakaj uživa Rebula ugled povsod. Zato pustim ob strani umetniške vidike in umetniško ceno Klica v Sredozemlje, o tem so že drugi dovolj pisali, ter se ustavim ob idejni kritiki Rebulove knjige.

Klic v Sredozemlje je izšel kot 108. zvezek Slov. večernic. Uvrstila se je torej ta knjiga v dolgo serijo pripovednih del, ki jih je Mohorjeva družba izdala za slovensko ljudstvo. Znano je, da imajo večernice že svoj ustaljeni značaj: pisane naj bodo za preproste ljudi in ne za izbrance z visokošolsko izobrazbo; zgodba naj bo napeta in ne preveč zapletena; jezik čist in domač; namen knjige zabavati in vzgajati. Tem pogojem dobre večerniške povesti moramo priznati, da Rebulova knjiga odgovarja. Pisana je za široke množice, ki so knjigo tudi z veseljem sprejle. Posebno so jo z veseljem sprejeli v Sloveniji, kjer jim danes takega branja povsem primanjkuje. Zgodba Klica v Sredozemlje po svoji fabuli ni posebno napeta, vendar dovolj, da bralca mika izvedeti za usodo Hrastnikove družine v Goljaku. Jezik je v knjigi domač, pobarvan s kraškimi narečnimi posebnostmi, kar ji daje poseben mik. Problem, ki ga knjiga obravnava, pa je življenjski boj Slovencev v kraški vasi na robu Trsta izza prve vojne, pa ne do konca druge. Rebula je v starem Mohorju in nje-

govi hčeri Berti ustvaril dva človeka, ki sta vsak po svoje prižeta na narodno grudo. Drugi pa jima ne sledijo. Od otrok je samo Stefan tak, kot stari oče in mati, ostali pa ne. Tudi druge osebe gredo svoja pota. Zato pa se ob kontrastu tem bolj kaže moška zvestoba starega Mohorja in ženska požrtvovalnost mlekarice Berte.

Narodnostna ideja je v tej Rebulovi knjigi glavno gibalno vsega dogajanja. V tem oziru je Rebula pokazal, da čuti s svojim ljudstvom na Krasu, ki je dan na dan izpostavljeno boju, da obvaruje svojo narodno individualnost in obstanek. Sploh opazimo pri Rebuli, da ga privlačita narodnostni problem in pa erotika. Prvi prevladuje v Klicu v Sredozemlje, seksualni pa v njegovem Vinogradu rimske cesarice. Opažati pa je, da tudi Rebula plačuje svoj dolg sedanji modi novega naturalizma, ki stremi za tem, naj bo pisatelj le grob v svojem izražanju, kakor da bi grobstvo bila potrebna za jasnost in pristnost izraza. Posebno v Vinogradu rimske cesarice se Rebula spušča v opisovanje in izraze, ki bralca bolj

motijo, kot pa da bi prispevali k umetniškemu opisu dejanja ali dušnega razpoloženja. Brez škode bi izpustili te izraze, katerih sicer človek ne zameri fatalinom, ki se zmerjajo na gmajni, v knjigi pa neprijetno dirnejo.

V obch omenjenih knjigah je pa opaziti, da se Rebula izmika idejnemu boju, ki se je odigral in se še odigrava na Slovenskem. Kadar se ga dotakne, je videti, da so njegove simpatije na strani levičarjev, to je komunistov. Vendar mu to niso nikaki junaki, kot smo jih vajeni v sodobnih slovenskih povestih, temveč so mu le stranske figure in glasniki hrepenjenja slovenskega človeka na Primorskem po narodni svobodi in socialni pravičnosti, kot smo jo sanjali Primorci ves čas pod fašizmom.

Vsled takega idejnega sveta ni težko razumeti, zakaj je Rebula v časteh pri vseh kritikih, posebno pri onih v Sloveniji in pri Novem listu. Ne vem pa, ali je za svobodnega pisatelja, ki naj bo verno zrcalo svoje dobe in svojega ljudstva, tako ograjen idejni svet častno iz-

pričevalo. Romantiko o »dobrih« komunistih smo tudi Primorci že zdavnaj preživeli. Danes imamo opravka s čisto drugačnimi ljudmi, ki niso nekdanjih »dobrih« komunistov niti senca sence. Slovenski človek preživlja ne samo narodno, nego tudi idejno problematiko. V boju med Vzhodom in Zahodom, med vero in nevero, med demokracijo in kolektivizmom se prebija iz krize v krizo. Ali Alojza Rebule ta duhovni svet nič ne mika? Potrebovali bi tako »ogledalo našega časa«? Mislim, da bi nam ga Rebula lahko dal. V sodobni svetovni literaturi imamo dela, ki se pečajo z duhovno problematiko sodobnega človeka. Le mi Slovenci stojimo ob strani, kot bi bili brez idej in duhovnih problemov, kot da bi Marxov kolektivizem res vse probleme rešil in kot da bi sklepi Zveze jugosl. komunistov oproščali slovenske pisatelje, da sploh kaj mislijo in iščejo v sodobni naši problematiki. Begunski pisatelj, kot priča Zorko Simičič, so v tem oziru na zelo višji ravni kot naši zamejski, čeprav so tudi ti enako svobodni kot oni, ali še bolj.

(r + r)

Začeli so z razdeljevanjem volilnih potrdil

Dne 16. aprila je občinski volilni urad začel z razdeljevanjem volilnih potrdil volilnim upravičencem goriške občine. Za senat bodo razdelili 27.319 volilnih potrdil, za poslansko zbornico pa 29.788 potrdil. Senatorje namreč volijo le osebe, ki so izpolnile že 25. leto starosti.

Novi delovni centri v goriški pokrajini

Ministrstvo za javna dela je odobrilo v goriški občini več delovnih centrov za leto 1958-59, in sicer bodo v Gorici odprli 5 delovnih centrov za skupno število 104 delavce za 586 delovnih dni. V občini Dobrerdob bodo odprli delovni center za 20 delavcev za dobo 70 dni, v Steverjanu center za 10 delavcev za dobo 76 dni, v Sovodnjah za 20 delavcev za delovno dobo 102 dni. Nadalje bodo otvorili delovne centre še v Krmini in Trziču.

† Dr. Milan Bogataj

V Gorici je dne 14. aprila umrl sodnik v pokojju, dr. Milan Bogataj. Pokojni se je rodil leta 1887 v Soči kot sin tamkajšnjega učitelja. Srednjo šolo je študiral v Gorici, univerzo pa v Gradcu. Postal je sodnik in služboval najprej v naših krajih na Primorskem, v Trstu, Sežani in v Senožečah. Tu ga je kot slovenskega sodnika leta 1927 zalotil dekret premestitve v Alessandrijo v Piemontu, nato v Turin. Na Primorsko se je vrnil šele po drugi svet. vojni, ko je dobil službo sodnika na okrožnem sodišču v Gorici. Na tem mestu je ostal do upokojitve leta 1952. Ostal je zvest Slovenec vse življenje.

Sedaj ga je Bog po dolgi bolezniki poklical k sebi. Kot dobremu sodniku, upajmo, da mu je tudi Bog bil milostljiv sodnik. — Preostalih naše sožalje.

Dobrerdob

Velikonočni prazniki so v verskem pogledu potekali letos veliko lepše kot lani, predvsem zaradi primernejšega urnika in ugodnejših cerkvenih pobožnosti. Cerkveni zbor je vse praznike lepo prepeval nove pesmi, tudi tradicionalna procesija na velikonočno jutro je dvignila slovesnost največjega praznika — Velike noči. Popolnoma drugače kot običajno je bilo na veliki ponedeljek. Manjkale so stojnice, vrtiljak, prodajalci, »romarji v Emavs« in še lepo vreme. Koliko življenja je bilo nekoč in še ves teden do bele nedelje, ko se je praznovanje »slovesno« končalo na Poljanah. Casi se spreminjajo tudi v tem.

Med nedeljskimi nagrajenci kmečkih obdelovalcev v Gorici sta bila nagrajena tudi dva dobrerdobska gospodarja. Cestitamo!

Prvi propagandni lepaki za volitve že ponujajo bolj ali manj resnično »svobodo« in »napredek«. Saj papir se pusti tiskati! Resnica pa je večkrat daleč od tega, kar obljublja. Po sadovih se pozna drevo!! Pa tudi stranke. S čim naj se pohvalijo komunisti?? S koncentracijskimi taborišči, z nizko plačo delavcem, s streljanjem tisočev madžarskih delavcev, s »svobodnimi« volitvami ENE same stranke, z milijoni beguncev? S protiverskimi organizacijami? — Baje tudi po naših vaseh ponujajo plačanci tako svobodo, hodijo celo po hišah, seveda v lepi »ovčje

obleki! Hočejo tudi s pomočjo tujega »perja« privleči na dan »pomladanske zborčke«. A pravi Kraševci je trd in bo ostal zvest domači zemlji, prelepi pesmi in zlasti sveti katoliški veri!

Stevevan

Pretekli teden je obhajal zelo tiho in skromno 70-letnico življenja naš gospod župnik Ciril Sedej. Več kot polovico svojih let je preživel gospod Sedej v Steverjanu. Prišel je med nas leta 1920. Našel je Steverjan v ruševinah. Cerkev in župnišče sta delila žalostno usodo z drugimi steverjanskimi domovi. Ljudje so se komaj vrnili domov iz vseh dežel nekdanje Avstrije ter iz notranjosti Italije, kamor jih je razgnala kot begunce prva svetovna vojna. Vrnili so se v porušene domove z raznimi težkimi izkušnjami. Omenimo naj še težke socialne razmere vsled še zdaj

Število volivcev na Tržaškem ozemlju

31. marca je bilo v volilnih seznamih vpisanih 229.611 volivcev. Razdeljeni so takole: Trst 211.729, Milje 8789, Devin-Nabrežina 3944, Dolina 3847, Zgonik 893, Repentabor 409.

Med volivci močno prevladujejo ženske, ki jih je 125.453, moških pa le 104.158. Največji presežek žensk je v tržaški občini. Na 122 žensk pride 100 moških. V slovenskih občinah najbolj prevladujejo ženske v zgoniški občini, in sicer 105 volivk na 100 volivcev, v Devinu-Nabrežini 102, v Dolini 101. V manjšini so edino v repentaborski občini: 96 volivk na 100 volivcev.

Izid volitev bo zato na našem ozemlju v veliki meri odvisen od usmerjenosti ženskih glasov.

Prof. Gedda je govoril na Dnevu Katoliške akcije

V govoru, ki ga je imel v nedeljo na Dnevu Katoliške akcije v Trstu, je njen predsednik, prof. Gedda, posebno obravnaval vprašanje o dolžnosti katoličanov in pripadnikov Katoliške akcije do dr-

Prizor iz drugega dejanja igre »V Indijo Koromandijo«, ki so jo pripravili v Bazovici v nedeljo 23. marca.

neresnega kolonskega vprašanja in imeli bomo nepopolno sliko dela, ki je čakalo novega župnika. Toda bil je mlad, zmožen, poln energije in zato se je pogumno vrgel na delo.

V težkem času med dvema svet. vojnama je bil skrben čuvar verskih in narodnih vrednot.

Ko je spet nova vojna zajela naše ljudi, je bolj kot kdoli drugi doživljal tragiko svojega ljudstva. Večkrat je zanj postavil v nevarnost lastno življenje. Marsikdo se mu mora zahvaliti, da je še pri življenju. Zato se ni čuditi, da so težke preizkušnje, ki jih je doživel v Steverjanu, pred časom upognile njegovo sicer prej dobro zdravje.

Kljub temu mu želimo, da bi ostal še veliko let med nami. Saj je tudi tih molitev in skrito trpljenje odlično apostolsko delo v dobro ljubi župniji.

*

V četrtek 10. t. m. smo spremili k večnemu počitku domačina Franca Cigliča, ki je umrl po dolgi in mučni bolezniki v sredo zjutraj.

Želimo, da bi počival pri Bogu. Njegovim dragim pa naše iskreno sožalje.

žave in do Cerkve. Dejal je, da je ljubezen do domovine in do vere dvojna ljubezen in dvojna služba. Potem je omenjal različne poskuse, da bi »pokopali Kristusa«. V preteklem stoletju so to poskušali z znanostjo, zadnje čase pa s čustvnostjo in tako imenovanim eksistencializmom ali filozofijo tesnobe, katere žrtev postane človek, ako se oddalji od Kristusa.

Prodaja tobaka v Trstu

V letu 1957 se je močno zmanjšala prodaja tobaka v primeri z letom 1956. Zmanjšanje gre na račun podražitve tobaka. V letu 1956 so v Trstu prodali 6.911 stotov tobaka, v preteklem letu pa samo 6.043 stotov.

Zanimivo pa je dejstvo, da je v Trstu mnogo večja uporaba tobaka kot v ostali Italiji. Na posameznega Tržačana pride 1978 gr tobaka letno, državna potrošnja pa je samo 1030 gr na osebo.

Poletni urnik na tržaških šolah

Tudi letos so na tržaških ljudskih šolah uvedli poletni urnik, vendar ne z istim uspehom kot lansko leto. Morda je mrzlo vreme krivo, da so mnogi starši protestirali letos proti novemu urniku.

V Marijinem domu v Rojanu bo v nedeljo 20. aprila proslava

MATERINSKEGA DNE

Na sporedu je igra v petih dejanjih

LURSKA PASTIRICA

Začetek ob 17.15 — Med odmori srečolov. — Vahljene zlasti matere!

Solarji morajo namreč zjutraj v šolo že ob 8. uri, končajo pa že opoldne; popoldanski urnik pa se začne ob 3h in zaključijo ob 6h. Izmed učiteljev ni nihče protestiral, učenci tudi ne, le starši se protivijo, ker da morajo otroci prezgodaj vstajati in tudi kosilo je prezgodaj, če pomislimo, da uradi in trgovine zaprejo ob 12. uri in pol. Otroku pa je težko čakati, ko pride lačen domov. Solsko ravnateljstvo izjavlja, da je proučilo vse te težave in svetuje staršem, naj otroke spravijo zgodaj spat in naj tudi oni kaj žrtvujejo za otroke, kajti šola se ne more žrtvovati za starše.

Velikodušen dar devinskega princa

V tržaških turističnih krogih so z veseljem sprejeli vest, da je devinski princ Torre Tasso daroval obsežen del svoje zemlje med Devinom in Sosljanom z namenom, da se bo tam sezidal dom za tužce. Ustanova za turizem bo tako dobila svoj lastni dom, kar bo brez dvoma mnogo pripomoglo k poživitvi zanimanja za našo obalo.

V Trstu 49 tisoč davčnih prijav

Urad za davčne prijave je letos prejel 48.900 prijav od strani Tržačanov. V letu 1957 jih je bilo več in sicer 49.668. Vendar predvidevajo, da bo vsota skupnih dohodkov kljub temu višja kot lansko leto.

Zadovoljiva trgovinska pogodba s CSR

V Pragi so se te dni zadovoljivo rešila pogajanja o novi trgovinski plačilni pogodbi med Italijo in CSR. Direktor tržaških Javnih skladišč, ki je sodeloval pri teh pogajanjih, je izjavil, da se je vprašanje plačevanja pristaniških stroškov ugodno rešilo s sistemom »multilateralne« lire. To pomeni, da bo CSR lahko plačevala pristaniške stroške z izvozom blaga kakor proti Italiji tako tudi proti drugim deželam. »Multilateralne« lire se bodo lahko menjale v valuto dežel, ki imajo redne trgovinske odnose z Italijo; prav tako bo mogoče menjati spet v lire valute teh dežel. V trgovinskih tržaških krogih so mnenja, da bo ta novi sistem znatno pripomogel k večji okrepitevi češkoslovskega prometa skozi tržaško luko.

Prošnje za učiteljska mesta

Za poverjena in nadomestna mesta na osnovnih šolah morajo učitelji predložiti prošnje do 30. aprila na Solsko skrbništvo.

Boljunec

Boljunčani smo na velikonočni ponedeljek romali v Emavs k Marijini cerkvi na Peče. Pridružil se nam je še lepo število Marijinih častilcev iz okolice. Marijino sliko so seveda nesli naši pridni skavti v precej vetrovnem vremenu.

Peče so res lepa izletna točka in prav je, da se tudi tukaj, iz srede skalnatih pečin, dviga svetišče Bogu in Mariji v čast! Saj smo Marijine priprošnje potrebni bolj kot kdajkoli. Daj Bog, da bi Nje-

na priprošnja spravila kdaj na kolena tudi tiste naše brate in sestre, ki sedaj le od strani gledajo na nas, ko hodimo v procesiji za Marijino sliko.

Sv. maša v cerkvi na Pečah bo naslednje dni:

binkoštni ponedeljek, na god sv. Ane, 15. avgusta in 8. septembra ter prvo nedeljo v oktobru, ko se bo slika spet preselila v župno cerkev v Boljuncu.

Omenimo naj še, da bo letos Strajnova družina praznovala stoletnico odkar ji je bila izročena mežnarja boljunške fare. Za lepo obletnico ji je treba vsekakor čestitati!

Slab začetek volilne propagande

Deževno, vetrovno in mrzlo vreme je preteklo nedeljo preprečilo vse volilne shode na prostem. Edini shodi, ki so se vršili dopoldne v kinodvoranah, so uspeli, popoldne pa je bilo vse mirno.

MARSALU TITU SE JE ZAHOTELO HUMORJA

Poklical je svojega slugo in ga vprašal, če ve za človeka, ki zna pripovedovati dobre šale. Sluga je malo pomislil, nato dejal: »Seveda, tovariš Tito, poznam cigana, vem, da boste zadovoljni z njim; nihče mu ni kos, kadar gre za šalo.«

Privedli so cigana k Titu. Revez je bil v živem nasprotju z razkošno opremljeno sprejemnico rdečega maršala. Tudi Titu je bilo nerodno, ko je videl cigana v slabi obleki in obnošenih opankah. Pa je dejal: »Nič zato, družo cigo, kar sedi. Čez eno leto, ali podobno, bo vsakdo lepo oblečen. Pokazali bomo svetu, kaj pomeni naš socializem.«

Ko »družo cigo« to sliši, se začne smejati na vse grlo.

»Ta je pa res dobra, poslali so me, da vam šale pripovedujem, sedaj pa vidim, da ste vi sami veliko boljši šaljivec od mene.«

OBVESTILA

OBVESTILO BEGUNCEM. V ponedeljek, dne 28. aprila bo ob 15^h delitev živeža za begunce, in sicer od abecedne črke A do L vključene. Ostali bodo prejeli živež v torek, dne 29. t. m. ob 9. uri predp.

V PETEK 25. aprila bo v cerkvi S. J. sv. maša za vse padle v vojni. Daroval jo bo prevz. g. nadškof.

DAROVİ: Namesto cvetja na grob pok. msgr. Janka Kramariča so prispevali gg. profesorji in ostalo osebje 17.000 lir za Podporno šolsko blagajno nižje gimnazije v Trstu. V isti namen so darovali učenci 16.000 lir.

Za Slov. sirotišče: F. P. 3.000; gospod učitelj Toroš 1.000; družini Cehovin-Bratina namesto cvetja na grob sestre oziroma tete Ivane Sosič z Opčin 1.000 lir.

Prisrčen: Bog plačaj!

Za Marijanišče daruje N.N. iz Trsta 1.000 lir.

Za nov Marijin dom v Rojanu smo nabrali v marcu 85.150 lir. — Vsem dobrotnikom naj Bog bogato povrne!

Za Katoliški glas: G. Franc Terpin daruje L. 1.000 ob 70-letnici g. župnika Cirila Sedeja iz Steverjana.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Wilhelm Hünermann:

49

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

Fantu se je zdelo, da je minila cela večnost, preden so prišli vojaki, ki so dobro šolanim psom požvižgali in jih spet privezali.

Surova pest je zgrabila fanta in ga postavila na noge. Na njegovem mrtvaško bledem obrazu je stal mrzel pot. Silno se mu je vrtelo. Opotekel se je kot pijanec, dokler se ni z roko dotipal do nekega drevesa, ob katero se je oprl.

»No, fantič, ali ti je strah zlezel v kosti?« se je krohotal korporal s pasjim obrazom.

»Kaj hočete od mene?« je jecljal deček.

»Prav nič!« je odvrnil korporal. »Samo povej nam, kam si hotel iti.«

»Na goro!« je odgovoril Robert.

»Po kaj?«

»Po nič, čisto nič!«

»Kje pa si pustil košaro, katero si prej nesel s sabo?« Fant ni odgovoril.

»No, jo bomo že našli.« Korporal se je obrnil k vojakom: »Naprej! Poiščite košaro!«

Našli so jo že v nekaj trenutkih. Podčastnik se je rezal, ko je zmetal njeno vsebino na tla.

»Kam si hotel to nesti?« je nahrulil fanta. Ta pa je kljubovalno molčal.

»Saj ni treba, da praviš,« ga je zasmehoval korporal. »Brez tega vem, da si hotel nesti košaro prokletemu nezaprsežencu, ki se skriva tu gori nekje v skalovju. Toda hudič te bo vzal, če mi takoj ne poveš, kje ga najdemo!«

»Nič ne bom povedal,« je odgovoril fant.

»Ho ho, te homo pa prisilili, fante!« je grmel miličnik.

»Siliti se ne dam,« je odvrnil Robert in odločno stisnil ustnice.

»Tepec neumni, tukaj imaš nekaj za pokušnjo!« S temi besedami ga je korporal s pestjo udaril po obrazu, da se je zgrudil. Kri mu je tekla iz ust in nosa. Oni pa ga je potegnili kvišku, ga surovo zgrabil za roko in zakričal:

»Ali boš sedaj priznal?«

Deček pa je nemo odkimal.

»Tako! Nočes? No, potem pa poglej te živali! Ali vidiš, kako se trgajo z vrvice? Če jih izpustimo, te bodo raztrgale pri živem telesu. Tvoje ti prisegam!«

Ves prestrašen je Robert gledal na penečo se tropo psov, ki so divjali kot stekli. Za trenutek je moral zapreti oči. Čutil je, da mu strah skoraj jemlje sapo.

»No, ali bo kmalu?« se je zadrkl korporal.

»Gospod, daj, da bom močan!« so neslišno šepetale dečkove ustnice. Nato pa je trdno pogledal revolucionarnemu vojaku v obraz in rekel:

»Naredite, kar hočete! Izvedeli prav gotovo ne boste nič, zlasti pa ne, če me bodo te mrhe raztrgale na kose.«

Bilo je čudno. Suroveč se je pred jasnim, močnim dečkovim pogledom nenadoma umaknil. Teh oči ni prenesel. Moral se je obrniti proč.

Besen je stisnil pesti, a udariti si vendar ni več upal. Neodločen je strmel zdaj v dečka, ki je že čisto mirno in odločno stal pred njim, zdaj na vojake, ki so komaj še zadrževali besne pse.

Nekajkrat je že hotel ukazati, naj jih spustijo; toda povelje mu ni hotelo iz ust.

»Pustite vendar fanta,« je končno rekel eden vojakov, ki je morda mislil na svoje lastne otroke doma. »Uporniškega duhovnika bomo našli tudi brez njega.«

Načelnik nekaj časa ni vedel, kaj bi. Nato je zarenčal:

»Naj bo v hudičevem imenu! Toda fanta mi zvežite! Tu naj ostane, dokler ne izsledimo farja. Če ga pa ne najdemo, potem bo moral priznati in če bi mu moral iztrgati sree iz telesa!«

Čez nekaj trenutkov je Robert ležal na tleh zvezan na rokah in nogah. Vojaki pa so medtem hiteli s psi navzgor. Vedel je, da ga bodo mučili do smrti, če ne bodo našli duhovnika. Kljub temu pa je molil gorče kot še nikoli v svojem življenju:

»Gospod, daj, da ga ne bodo našli!«

Čas je tekel strašansko počasi. Vrvi so ga neusmiljeno rezale v meso. Stiskati je moral zobe, da ni začel tuliti od bolečin. In vendar je še vedno napeto poslušal, ali mu ne bodo klici ali pasje lajanje naznanili, da so duhovnika našli.

(Nadaljevanje)